PRILOGA 4

PROGRAM USPOSABLJANJA ZA IZVAJALCE PROGRAMA VADBE VARNE VOŽNJE IN SKUPINSKE DELAVNICE

TEORETIČNI DEL ZA IZVAJALCE PROGRAMA VADBE VARNE VOŽNJE IN SKUPINSKE DELAVNICE

V trajanju 50 učnih ur

VSEBINA	NALOGE	CILJI *
OSNOVE POUČEVANJA, PODAJANJA SNOVI, VODENJA RAZPRAVE IN PSIHOLOGIJE	- Izdelava vsebinskih priprav za izvajanje programa vadbe varne vožnje in skupinske delavnice za voznike začetnike - Priprava didaktičnih gradiv in drugih učnih sredstev za izvedbo posameznih učnih ur programa vadbe varne vožnje in skupinske delavnice - Izbira ustreznih učnih metod in oblik za podajanje snovi in razvijanje ter vodenje razprave - Osnove psihologije prometa s poudarkom na vedenju voznikov začetnikov	Udeleženec mora biti sposoben izbrati ustrezne učne metode in oblike za podajanje snovi ter izbrati in pripraviti učne pripomočke za izvajanje usposabljanja. Udeleženec mora osvojiti veščine podajanja snovi ter razvijanja in vodenja razprave ter vključevanja slušateljev v razpravo. Udeleženec mora poznati vedenje voznikov začetnikov in izbrati ustrezen psihološki pristop za spreminjanje tega vedenja in spodbujanje zavesti za varno udeležbo v prometu. Udeleženec mora znati oceniti lastne sposobnosti za vožnjo in sposobnosti ostalih voznikov ter predstaviti to veščino na način, da tudi pri slušateljih razvije to sposobnost. Udeleženec mora znati racionalno organizirati svoje delo.
TEHNIČNE OSNOVE IN DELOVANJE FIZIKALNIH ZAKONITOSTI PRI VOŽNJI	- Tehnični sklopi vozila, pomembni za varno vožnjo - Prepoznavanje razmer/pogojev za varno vožnjo - Predstavitev delovanja fizikalnih sil med vožnjo - Obnašanje vozila pri vožnji naravnost - Obnašanje vozila pri vožnji v zavojih oz. pri zavijanju - Razumevanje pomena vrste in stanja cestišča - Poznavanje pomembnosti in različnosti pnevmatik ter njihove brezhibnosti - Poznavanje obnašanja različnih vrst motornih vozil in njihovih sposobnosti ter nujnih pogojih za obvladovanja nevarne situacije	Udeleženec mora podrobno poznati in znati predstaviti drugim vsebino fizikalnih osnov vožnje na način, da bodo njegovi slušatelji spoznali omejitve tehnike, vgrajene v vozilo, in znati oceniti stanje na vozišču, ter temu prilagoditi vožnjo. Udeleženec mora znati podajati vsebino na način, da pri voznikih poveča zavedanje o nevarnostih, povezanih z zaviranjem v kritičnih situacijah, ter jih spodbudi k pozornemu opazovanju in predvidevanju ter boljšemu prilagajanju hitrosti različnim okoliščinam. Udeleženec mora biti sposoben prepoznavati in pri drugih spodbuditi zavedanje o pomembnosti upoštevanja različnih fizikalnih značilnosti, ki vplivajo na vožnjo, ter sposobnosti za obvladovanje vozila v kritičnih situacijah.

TEHNIKA ZAVIRANJA V SILI	- Tehnike zaviranja (z in brez ABS zavornega sistema) - Pravilen način zaviranja pri različnih razmerah na vozišču v povezavi s sposobnostjo predvidevanja - Reakcijski čas in zaviralna pot v odvisnosti od zaviralnega sistema (meje zaviralnega sistema ABS) - Pravilna ocena varnostne razdalje med vozili pri različnih hitrostih in različnih razmerah na vozišču - Prikaz tipičnih posledic paničnega reagiranja voznika ter seznanitev z nevarnostmi takšnega ravnanja	Udeleženec mora podrobno poznati in znati predstaviti drugim tehnološko izpopolnjene zaviralne sisteme v vozilih in njihove omejitve. Znati mora pri slušateljih izpopolniti sposobnost, da prepoznavajo ekstremne situacije in se znajo z njimi soočiti.
MOŽNE REAKCIJE VOZILA PRI VOŽNJI NA OVINKU IN RAZLOGI ZA ZANAŠANJE VOZILA NA OVINKU	- Predstavitev nevarnih situacij pri vožnji na ovinku, izguba nadzora nad vozilom in razlogov za njihov nastanek (prekrmarjenje/podkrmarjenje) - Predstavitev centrifugalne sile - Nevarnost in kompleksnost manevriranja - Načini reševanja iz nevarnih situacij - Prikaz pravilne vožnje na ovinku - Seznanitev z elektronskimi sistemi vozil, ki zagotavljajo pomoč vozniku pri vožnji v ovinku	Udeleženec mora poznati fizikalne zakone, ki jih je treba upoštevati pri vožnji in jih znati predstaviti drugim. Znati mora spodbujati zavedanje voznikov o vrsti nevarnosti, ki se pojavljajo pri vožnji na ovinku.
UPRAVLJANJE VOZILA	- Preverjanje in prikaz pravilne namestitve delovnega prostora voznika, varnostne opreme, ogledal - Pravilno upravljanje in vodenje vozila - Predvidevanje ravnanja ostalih udeležencev v prometu - Predstavitev sistematičnega pristopa k varni vožnji (koncentracija, opazovanje, predvidevanje, ohranjanje položaja na vozišču, hitrost in vožnja v pravilni prestavi)	Znati mora voznikom vzbuditi zavedanje in predvidevanje, v kakšnih primerih in na kakšen način lahko povzročijo prometno nesrečo. Poznati mora stopnjo tveganja posameznih ravnanj oziroma njihove opustitve ter na primeren način o tem poučiti voznike.
VARNOSTNE NAPRAVE NA VOZILU	- Predstavitev aktivne in pasivne varnosti, vgrajene v vozilih - Fizikalne osnove delovanja elektronskih varnostnih naprav - Razumevanje namena vgrajenih varnostnih naprav	Poznati mora pomembnost uporabe varnostnih naprav in opreme v vozilu in razumeti pomembnost rednega vzdrževanja vozil ter znati na primeren način to vsebino podati voznikom tako, da se bodo tudi vozniki zavedali njihovega pomena in pridobili pravilen odnos do teh naprav.

SOOČENJE VOZNIKOV S TVEGANJI, NESREČAMI IN NJIHOVIMI POSLEDICAMI	- Pregled najpogostejših kršitev predpisov s strani mladih voznikov s prikazom njihovega pomena za varnost v prometu - Vpliv nezadostnega znanja in spretnosti na vožnjo - Razlogi za nespoštovanje omejitev hitrosti in predstavitev posledic takšnega ravnanja - Vpliv alkohola, mamil in nekaterih zdravil na psihofizično stanje voznika in predstavitev posledic vožnje v neprimernem psihofizičnem stanju - Vpliv dejavnikov, ki odvračajo pozornost od vožnje (sopotniki, avtoradio, mobilni telefon, kajenje.) in predstavitev posledic takšne vožnje - Medsebojni odnosi udeležencev v prometu - Posledice nepravilnih ravnanj udeležencev v cestnem prometu s poudarkom na posledicah prometnih nesreč	Udeleženec se mora zavedati tveganj, ki so najpogostejši vzrok za nastanek prometne nesreče, ter njihovimi posledicami ter s primerno razlago in prikazom voznikom vzbuditi zavest o tveganjih, da bodo prepoznali razloge za prilagajanje vožnje svojim sposobnostim in se med vožnjo ne bodo prepustili motečim vplivom. Znati mora spodbuditi voznike, da prepoznajo svoje prednosti in slabosti ter prilagodijo vožnjo svojim izkušnjam.

* Udeleženec mora biti usposobljen, da s primernimi didaktičnimi pripomočki izvede predavanje z vseh področij teoretičnega dela programa usposabljanja in voznike spodbudi k zavedanju o nevarnostih in tveganih dejanjih, ki vodijo k nastanku prometnih nesreč. Voznike mora na primeren način tudi soočiti s posledicami nesreč. Spodbuditi jih mora k prepoznavanju lastnih napak in napak ostalih udeležencev v prometu ter jih pravilno usmerjati, da zavestno popravijo svoje ravnanje.

PRAKTIČNI DEL ZA IZVAJALCE PROGRAMA VADBE VARNE VOŽNJE Z VOZILI KATEGORIJE B
V obsegu najmanj treh ponovitev vsake naloge. Vsaka naloga se izvede v času ene učne ure

VSEBINA	NALOGE	CILJI*
UPRAVLJANJE IN VODENJE VOZILA	- Vodenje vozila v slalomu, v katerem se preveri pravilnost nastavitve sedežnega položaja in obvladovanje dela – rokovanja z volanskim obročem ter pravilna uporaba varnostnega pasu	Udeleženec mora prepoznati napačen sedežni položaj ter rokovanje z volanskim obročem.
ZAVIRANJE V NEVARNOSTI IN UMIKANJE NENADNI OVIRI	- Prikaz načinov zaviranja na različnih voznih podlagah in v nevarni situaciji - Vadba manevra zaviranja z umikanjem nenadni oviri na vozišču - Praktičen prikaz različnih načinov zaviranja - Vadba pravilnega zaviranja v nevarnosti (z in brez ABS)	Udeleženec mora: - prepoznati nevarnosti, ki zahtevajo uporabo zaviranja v nevarnosti; - poznati pomembnost prilagajanja hitrosti za povečanje možnosti uspešnega reševanja v nevarni situaciji; Udeleženec se mora zavedati pomembnosti stanja vozišča in pnevmatik za zaviranje. Udeleženec se mora zavedati sposobnosti in pogojev za uspešno in varno izvedbo manevra umikanja. Udeleženec se mora zavedati sposobnosti in pogojev za uspešno in varno zaviranje in umikanje nenadnim oviram na cesti
VARNOSTNA RAZDALJA	- Prikaz nastanka nevarnosti premajhne varnostne razdalje - Vadba za pravilno oceno varnostne razdalje pri različnih hitrostih vožnje v naselju	Udeleženec se mora zavedati pomembnosti ustrezne varnostne razdalje in prilagajanja hitrosti v naselju.
VODENJE VOZILA V ZAVOJIH IN REŠEVANJE IZ NEVARNIH SITUACIJ V ZAVOJU	- Različni načini vodenja vozila v zavojih in nastanek nevarnosti - Praktični prikaz pravilnega vodenja in vožnje v zavojih/ovinkih - Praktičen prikaz odzivanja elektronskih sistemov pri vožnji v ovinku s primerjavo vožnje v ovinku brez elektronskega sistema - Vadba pravilne vožnje v zavojih/ovinkih - Vadba reševanja iz nevarnih situacij v zavoju	Udeleženec se mora zavedati: - pomembnosti upoštevanja pravil vožnje v zavojih – ovinkih, - pomembnosti prilagajanja hitrosti pred vhodom v zavoj, - pomembnosti stanja vozišča in pnevmatik za varno vožnjo v zavojih, - sposobnosti vozila, vpliva elektronskih sistemov in svojih sposobnosti za varno vožnjo v zavojih.
REŠEVANJE OB NENADNEM ZANAŠANJU VOZILA	- Opis in prikaz nenadnega zanašanja zadnjega dela vozila - Vadba reševalnega manevra ob nenadnem zanašanju zadnjega dela vozila	Udeleženec se mora zavedati pomembnosti prilagajanja in vpliva hitrosti pri nenadnem zanašanju zadnjega dela vozila in možnosti reševanja ter pomembnosti psihofizične pripravljenosti voznika.

PRAKTIČNI DEL ZA IZVAJALCE PROGRAMA VADBE VARNE VOŽNJE Z VOZILI KATEGORIJE A
V obsegu najmanj treh ponovitev vsake naloge za dokazovanje znanja

VSEBINA	NALOGE	CILJI*
UPRAVLJANJE IN VODENJE VOZILA	- Vodenje vozila v slalomu, v katerem se preveri pravilnost položaja motorista ter vodenja in obvladovanje krmiljenja motornega kolesa	Udeleženec mora prepoznati napačen položaj motorista ter usmerjati voznika k pravilnemU vodenju in obvladovanju motornega kolesa.
VODENJE VOZILA V ZAVOJIH	- Prikaz različnih načinov vodenja v zavojih – različni slogi vožnje - Različni načini vodenja vozila v zavojih in nastanek nevarnosti - Praktični prikaz pravilnega vodenja in vožnje v zavojih/ovinkih - Vadba pravilne vožnje v zavojih/ovinkih - Vadba reševanja iz nevarnih situacij v zavoju - Prikaz in vadba pravilnega usmerjanja pogleda v zavojih in pri spremembah smeri vožnje	Udeleženec se mora zavedati: - pomembnosti upoštevanja pravil vožnje v zavojih – ovinkih, - pomembnosti prilagajanja hitrosti pred vhodom v zavoj, - pomembnosti stanja vozišča in pnevmatik za varno vožnjo v zavojih, - sposobnosti vozila in sposobnosti voznika za varno vožnjo v zavojih, - pomena pravilnega usmerjanja pogleda pri vožnji.
VARNOSTNA RAZDALJA	- Prikaz nastanka nevarnosti premajhne varnostne razdalje - Vadba za pravilno oceno varnostne razdalje pri različnih hitrostih vožnje v naselju	Udeleženec se mora zavedati pomembnosti ustrezne varnostne razdalje in prilagajanja hitrosti v naselju.
UMIKANJE NENADNI OVIRI	- Prikaz načinov umikanja nenadni oviri na vozišču – predstavitev načinov kriljenja motornega kolesa v nevarni situaciji - Vadba umikanja nenadni oviri	Udeleženec se mora zavedati sposobnosti in pogojev za uspešno in varno izvedbo manevra umikanja.
ZAVIRANJE V NEVARNOSTI IN UMIKANJE NENADNI OVIRI	- Prikaz načinov zaviranja v nevarnosti ter hkratnega umikanja oviri na vozišču pri različnih hitrostih - Vadba pravilnega zaviranja v nevarnosti (z in brez ABS) - Vadba manevra zaviranja z umikanjem nenadni oviri	Udeleženec mora: - prepoznati nevarnosti, ki zahtevajo uporabo zaviranja v nevarnosti; - poznati pomembnost prilagajanja hitrosti za povečanje možnosti uspešnega reševanja v nevarni situaciji; - imeti zavedanje o pomembnosti stanja vozišča in pnevmatik za zaviranje. Udeleženec se mora zavedati sposobnosti in pogojev za uspešno in varno zaviranje in umikanje nenadnim oviram na cesti.

* Udeleženec mora biti usposobljen, da izvede vse naloge s posameznih področij praktičnega dela programa usposabljanja in pravilno vodi voznike, da jih izvedejo tudi oni, pri tem pa mora prepoznati napake voznikov pri izvajanju posameznih del in nalog in jih pravilno usmerjati, da popravijo svoje ravnanje.